

КЪАРАУ

Республиканы агропромышленный комплексини айныууна эс бурулганды

Къабарты-Малкъары Башчысы **Казбек Кокоев** республиканы агропромышленный комплексини предритияларына ишчи жоучуулукъ кыргъанды. Регионну оюнуучу КъМР-ни Прохладна районунда орналган «Югнү кегетлери» компанияны производство майданына къаргъанды эм анда урунганла бла ушакълашанды. Жылга продукция чыгарыуу кючю 15 минг тонна болган завод инвестициялы проектини биринчи уруму чегинде хайырлангъа 2016 жылда берилгенди. Аны бадыражанладан паста чыгарыууда эи аны улуу орунлауа къуялды.

сальинганды, аны хайырындан жылга 100 миллиондан артыкъ улусный банка чыгарыууча онг барды. Алай бла 2020 жылны 9 айына 80 миллион банка чыгарыууча алмаланы жарашдыруу бла кюрешеди. 2021 жылдан бери организацияны аллында инвестиция проектини экинчи уруму жашауда бардыруу борч салынганды. Аны хайырындан заводну кючю жылга 24 минг тоннага берн өскюриди. Экинчи делим кыйрылса, 70-ден артык ишчи жер къураллыкды.

Проектни маганалылыгы аны импортну алышыдыруунаады. Завод ата журту рынокда сурам болган качеству продукция чыгарыады. Аны конкурентликке чыдалыуа а экология жаны бла таала журту рынокда сурам болган качеству продукция чыгарыады. Аны конкурентликке чыдалыуа а экология жаны бла таала журту рынокда сурам болган качеству продукция чыгарыады.

Башламчылык

Ишчилерине санаторийледе бакъдыргъанлагъа – налог льготала

РФ-ни Правительствоосу Къырал Думаны къараууна берген законопроектте тиийилликке, компанияла аха төлеп, ишчилерини санаторийледе, курортлада солугъала, алауа налог льготала берилликдиле. Документде айтылгъаныча, иш беричюле хакъны фондуна, организацианы фвайдысына салынган налогу тергенде, ишчилерине, алауи юйорлерини санаторийледе, курортлада солугъала (ол санда ашуларна, жашауланарна) къоратхан ачканы къошаргъа болуукъдула. Андан сора да, ишчи аны юйору санаторийде сауукъларына бакъдыргъан кезиуде этген къоранчланы бир кесегин неда барысын да компания артка къошаргъанда этген къоранчланы

да къошаргъа эркинди. - Бу закон къыралны ичинде санаторийледе сауукъгъа багыууа сейир ни бедюрорге, инсанланы асламы асламы жумушлары бла хайырланарча мадарла деп анылауадыла аны авторлары.

Текъланы Фатима.

Туризм

Чекленюу кезиуден сора регионда солуп кетгенлени саны өсгенди

Республиканы курортлада туризм министри Мурат Шохонджиев айткъаныча, 2020 жылны ючюнчю кварталында республикада 242 минг адам солуп кетгенди, былтырны бу кезиуде ала 118 минг адиле. Тарихле ахшыдыла, алай корона вирус пандемия салган зараны тюзетирге уа азыкъ этдиле, дегенди ол. 2020 жылны 9 айында Къабарты-Малкъаргъа келген туристлени саны 386,5 минг адам болганды, оа былтырны 19,8 процентге азды. Санаторийлерибизде сауукъларына бакъдыргъанланы саны да азайганды, мында багыууу 18 минг инсан сайлагандыла.

Къонакъ юй, Нальчикде да – «Араб Нальчик отель», деп билдириле курортлада туризм министрствону пресс-службасындан.

ИГИЛЕНДИРУУ

Жемишле сакъланган база излемлеге келиширикти

Шимал Кавказы айныту корпорация (КРСК) Къабарты-Малкъарда эм улуу жемишле сакълагъан база ишлерча «Агрохолд» компаниягъа аха бөлгенди. Алай бла жуукъ заманда Баханды 7 минг тонна тирлик сыйындырган комплекс къураллыкды. Аны осюнден КъМР-ни Эл мюлк министрствосуну пресс-службасындан билдиргенди.

корпусун бошاپ, ичинде энци оборудование сала туралды. Жаны комплексини хайырында тирликки керге кел жыргъа онг табылыкды (5 мингден 12 мингге дер). Аграрчиланы да кеслерини 100 гектарда терк айныгъан төрек бахчалары барды.

даим сурам өсгенди барды, - дейди КРСК-ни таматасы Андрей Харин. Компанияда айтханларыча, жаны ылазда жарашдырылган продукция розница сатуу алауи септелине излемлене толу келиширикти, сатуу алыргъа сюйген регионланы сананы да таик къошулуукъду. Объектни къурулушуу багъасы 578 миллион сом чакълыды. Аны 242,5 миллион КРСК кесинден къошанды. Мында 50 адам урунуркъду, ол санда 15 бирик биллими специалист. Ол толу кюч бла ишлеп тебиресе, жылга 200 миллион сом фвайда келтирикти. Графикте керге, аны былтырны азыркыкъдыла.

Таппандыруу

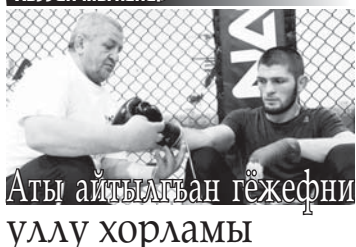
Шахарны тийреери аймагъандырылыкдыла

2021 жылда Нальчикде адомла аслам жыйылгъан юч тийре айтхандырылыкды, деп билдире шахарны айнытуу бла кюреген «Арт-зал «Платформа» институту директору Оксана Шухонджиева. Проектте къошханла социология тинтуле бардыргандыла, алауа керге кеслерини ишлерин хазырлагандыла. Жаш адомла проектерини къуруулауларына шахарны мэри Таймурат Ахохов да къарганды, алауа бийик багъа бичгенди эм жашауда бардыргъа себепли этилгенин айткъанды. Жанырты жумушла Къабарты-Малкъар къырал университетини тийресинде скверде, водоразелечебицианы кытында эм Лермонтов аты оранми кесегинде томамолныркыдыла, дегенди Шухонджиева.

Алай бла водоразелечебицианы тийресинде башо-башо хакъ санда адомла кытышып, зауукълык омырка тобеушле къураллыкдыла. Лермонтов оранми кесегинде байрам конюле автомобильлени жуорюери тийылликды, анда фестивалгъа бтерикдиле, велосипедле бла боричра жолла ишлениркидиле. Университетини скверини кытында машинала азыракъ жуорююкюле. Бу тийрелени керюмюлерини саклап, адомла бери сюйюк келичра мадарла этилликдиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Къуанчылы хабар

Аты айтылгъан гөжефни улуу хорламы

Хабиб Нурмагомедов Абу-Дабиде «UFC 254» турнирде ахыр тобеушюнде америкалы Джастин Гэтжи бла сермешгенди. Дагыстанлы гөжеф, буууу приемну хайырлангы, бу жол да хорлаганды. Жетишимини Хабиб жайда аушхан атасы, тренери Абдулманан Нурмагомедова хорлаганды. Алай бла Хабиб битеу да 29 сермеш бардырганды эм биринде да хорлатмаганды. Аны жетишимини Владимир Путин да алгъышлаганды. Турнир ахырында 32-жыллыкъ спортну спордан кетгенин билдиргенди.

сермеше барысында да хорлагамына. Мен тау элден жашчыкма. Муратым атам бла жаруу этерге, аны бла бирге чемпион болургъа эди. Хар не да былты айланрыкъды деп эсимде да жокъ эди. Ата-анамгъа сауукъла алауи кытарларнда турургъа, мени жангъа амам къалганды. Анга кёбюрек заман бөлнорге союеме, - дегенди Хабиб. Бу сермеш болмазына кюркюу да бар эди. Уйганы Россияни Президентини Дана Уаит билдиргенге керге, сермешге юк юйыкъ къалганды Нурмагомедов, аягында сюекни эм эки бармагын сындырып, болныцагъа тыошгенди. Анга да къармай, гөжеф рингге чыккъанды. Аны сермештеги Джастин Гэтжи да айткъанды. «Адреналин, эндорфинле кынамы толтуралдыла, ол бек хычуун сезимди. Мен Хабибге улуу хурмет этгеними билдирге союеме. Ол керти да къарууу адамды», - дегенди ол.

Бюгон мени UFC-де ахыр сермешим болганды. Амам атам болмаз анлай тююшюрююме ыразы тояру эди, анга бу жолдан сора рингге чыкмагъа сөз бергенме, аны толтурургъа керекме. UFC-ден мени излемгени геуорге кюн спортчунаны рейтингинде, адуулукъ къуууууа къармай, биринчи жерни алыргъады. Анга тийишлими, 29

САУГЪАЛУУ

Къыйынларына – тийишли багъа

Былтыр Сочида «Формула 1» эришюну чеклеринде Россияни Гран-приини бардырылганды, ол къыраллыкъда автоспортдан эм маганалы эришюду. Аны кыраууа себепликни Къабарты-Малкъарны автомобиль-мотоцикллет спортдан Федерациясы этгенди. Бу ююледе уа аны президентини Байсыланы Темиржан Россияни автомобиль федерациясыны «Гран-При России Формула 1» эришюну втюорюуге этген улуу къошумчулуугу ючюн ыразылык къагъатын алганды. Темиржан ала бу эришюну къурауа болушукюу юч жылны этгенлерин, биринчи керге ары бизден - юч, ахыр керге ары онеки келечи баргъанларын билдиргенди. Ала техника комиссиягъа киргендиле, ма-

Жазылыуу - 2021

Хар юйге да огурулу къонакъча кирсин!

Хурметли жамауат! «Заман» газетте 2021 жылны биринчи жарымына жазылыуу андан ары бардырылады. Энди да сиз ана тилибизде чыккъан газетни алырсыз, окюрусуз, ол хар биригизни да эсли кенгешчигиз, керти хапарчыгиз, огурулу сөз негеригиз болуу туурун деп ийнанабыз. Бу маганалы жумушуну болжалгъа салмагъыз!

Бизни индексигиз – П 5893

ОПЕРАТИВ ШТАБ

Медицина къапланы жуорютюрге, бир бирден кенгирекде турургъа

КъМР-де корона вирус аурууну профилактыксы эи аны жайылууна къажуу оператив штабдан белгили этгенлеринча, пандемияны аллындан бери COVID-19 жерини килорорд бла жалчытуу жумушла толтуруладыла. Ол келир ийыкъда ишлеп башларгъы белгиленеди.

Россеиде бир коннге вирус жукукъланы саны 17,3 мингге жетгенди. Ол а

кюледе уа Терк районну ара болныцадысы да кюжюуруу инфекциаланы багыуу госпитальгъа бурулуукъду. Анда 180 адамга жер барды, шюнда аладан 90 жерини килорорд бла жалчытуу жумушла толтуруладыла. Ол келир ийыкъда ишлеп башларгъы белгиленеди.

Тийишли багыудан сора 7271 адам сау болгандыла (ол санда тонне – 26 адам). Бюгонюлке медицина болушукъ 2271 пациентге берилди. Пандемияны аллындан бери вирус 132 инсанбызыны жашауун юзгенди.

Коронавирусу КъМР-де жайылып башлагъандан бери 231,2 мингден аслам тест бардырылганды (бир коннге – 1444 тинтуу). Госпитальда 1501 пациент бардыла, алауи арасында тест коронавирусу ауруу жукукъланы ачыкъламагъаны да. Реанимация бөлнюме 72 сауусу туралды.

Оператив штабдан белгили этгенлеринча, вирус бютонда 65 жылдан таматалагъа, ауруулары юслеринден кетмөгенлеге къюркюулууду. «Аны себепли профилактык мадарла бютонда маганаландыла. Адамла кел жыйылгъан жердеде, транспорт медицина маскала жуорютюрге, бир бирден бек аздан метр кенгилдеге турургъа, къолланы сапын бла терк-терк жууургъа тийишлиди. Онг болгъанына керге, адам бла да саламлашмагъа, кучъкълашмагъа кюрешигиз», - деп эс-эргетгенди Оператив штабдан.

Реанимация республикада COVID-19 жукукъланы багыургъа 7 сауукъ къауууу учреждениеда 8 госпиталь ачылганды. Алада 1495 жер барды, ол санда 778-чи килорорд, 152-чи уа ИВЛ-аппарат бла жалчытылгандыла. Хал осалгъа кетеди деген къюркюу болса, къошакъ халда энтта 1675 жер къураллыкды. Бу

ауруу жайылып башлагъан кезиуден бери эм улуу тарихиди. Алай бла къыралны 85 субъектинде COVID-19 вирус жагъылгъанланы саны 1,53 миллиондан аслам болганды. Пандемияны аллындан бери миллион адам сау болгандыла (1,11 миллион). Вирусу кетюралмай, 26,2 минг адам ауушканды, ол санда тонне – 219 сауусу.

Джонс Хопкинс аты университет белгили этген тарихлеге керге уа, битеу дунинда бу ауруу 43,01 миллион адамга жукукъланды. Вирусдан ауушханланы саны миллиондан озгасанды – 1,15 миллион адам.

Билдирюу

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатларыны эслерине

2020 жылда 29 октябрьде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини кезиюу жыйынууу болуукъду. Ол 10 сагъатта башланаркъды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Кесине мукъуладисча тартхан фахмилу устаз

Нальчикде Суратлау искусствола- ны музейи азыгъанты былай алтыш жый болса, Ол Къабарты- Малкъарны сыйлы устазы Андрей Лукчи Ткаченкону атын жюриетди. Ол сейр адам пионерле ююнде элли жылдан артыкны сабийлини юйретип тургъанды. Бизни белгили художникерибизни асламысы сурат этнуо таскалары аны къолунда юйренгенде: Тёпеланы Хызыр, Нурмагомедова Лариса, Къулыла- ны Азамат, Атабийланы Халимат, Мухамед Кипов, Мухамид Кипов...

Бирини аны юсюнде Тёпеланы Хызырдан ашиктенди. Эки жылны Кёпенденде бирге окуп, арда Нальчикде кёчкен къарындашым, кезуло каникуллагъа келгенде, кесине усталыкъ бла бизни сейр- сиринден эди. Ол заманда, арда да аны юйретип Андрей Лукчини юсюнден кёп арун эси зшиттене андан. 9-чу школада рисовангдан да окурткъанды ол Хызырны. Мухамед Кипов а юни сайман да сагынуучу эди Ткаченкону.

Андрей Лукчи 1924 жылда 6 апрельде Армавир тийресинде Глоская станицада туугъанды. Он- сениз жылды толгъанлай, фронтка кеттени. Шимал Кавказда баргъан сермешледе таскъач снайпер бол- гъанды. 1943 жылда ауур жарала болуп, юйюне къайтханды. Урушда жигитликери ючюн Махталу къуну III-ю, Улуу Ата журт урушун I-чи даражалы ордендери, «Кавказын къорулагъаны ючюн» майдал бла да саулангъанды.

Урушдан сора Самарканда худ- жестволуу училищени, ызы бла Къабан къыран университетни тау- ускъанды. Ардакътада уа Москвада экижыллык журналист-суратчы курсун этгенди. Нальчикге 1950 жылда келгенди.

Андрей Лукчи жаш адам эди, аны пионерле ююнде сабийлини юйретирге чакъыргъанда. Окъу-

да тойюлдо, алай а ол курагъан хал хар бирибизни кёллендиргенди, ариулу къюрюге, багъаларгъа, аны ёмюрледе къюрюгъа итиниге юйретгенди.

Тарт къауум жюриенгенде ары ючюнде, ингир сайын да. Ол заманда алгъа керекли болуп, карандаша, къагъат окъуна элпек болмагъанды. Ол затланы къайгъасын да устаз кери кёргенди. Жумушча чакъыса, гитчелени таматалагъа аманат эт- тенди. Алай бла усталыкъны тёлпенд тёлге эттени аны сохталары жаш заманларында окъуна аныгъан- дыла эм бир бирге болушкандыла. Анда-мында окуртхан сохталары юйге келсе, усталарына къайтып,

аны жангы тёлосо бла шагъырй болгъанды. Андрей Лукчи ала- ны бир бирге хурмет эте, бир бирни сыйлы юйретгенди.

Мухамид Кипов, бир кёрмо- нюнде устазы эсерге: «Башха элпенден келгенге дерсени ол со- луу конде бардыргъанды. Мен I-чи Чегемден жюриенге, онтёрт кило- метрни жауа, Бам, къыйын кёрю- ню, бир заманда тохтан къалама. Велосипедге къюнот келгенди Лукчи менги артка чакъырдыра. Крас- нодаргъа училщеге да ол югенди. Арда анда къырал университетге окургъанма. Эки жерде да алган къызыл дипломларым мен бирин-

чи анга келтирип кёргозттенге. Ызы бла анама. Лукчи, аны кёргенде, асыры къуангандан, инбашында татылып турган сурат алдыруу- сун сауугъа этен эди жангы. Урушда жоугъан атам эгерки этгенди ол манга», - дегенди.

Андрей Лукчи кеси окуртхан са- бийлини къадарларна бек къайгъ- ыргъанды. Керти да факультетни анда ары жолларны кылап, из- лемлерин, программаларны билип, училщелерге, институтлагъа, ака- демиялагъа итгенди, ала окургъа кирген жерлеге кеси барып, кёл- лендиргенди да болгъанды. Студи- яны къабаргаларны сохталары ишлери бла топуургъанды.

Каранащ суратха Мухамед Кипов анга устаз кёргозттенге. Алай айта тургъанда, бир чакъыра сейр сурат ишлен къон эди къюлуна тоушен къагытта. Ол эсерюню эди, аскерде болгъандан, андан посыкка алгъан, студент заман- ларында солугъа келсе, студентха жюриючюссун да. Арта Муха- мед устазыны жангы сохталары мастер-класс берип тургъанды. Алай аны къюлуна окуп, белгили болган художникледен къайсы да этгенди. Ол сагъатлада Лукчини бети кылай жаргъаныны бары да белгилегенди.

Лариса Нурмагомедова уа студиягъа сабийле жаш солу айларында да жюриенгенди, анда къылай бир сокъола да сурат ишленгенери, устазлары кенг жюриекли, сейрилик адам болуп, кесине мукъуладисча тартханы эсерге. Кюндюз сурат этен сабийле ингриде таматаракъланы къалай ишлетелени къаргъагъандыла. Бююнда скульптурачыла. Сейр эди ол. Андрей Лукчини алай дерслери аны шолуп башхаланы къатларында кёп да даражалы этгенди. Ол белли салгъанды сохталары ишлерине. Ала аны иги- ман болгъанларны сабийле келсе- ри аныгъандыла. Усталарыны махтануу эшитирге уа сюйгенди - ол эди алагъа бек бийик багъа.

Жаида жыл сайн похода барып, устазлары бла табийгъа сурат этгенди. Ата-аналары аламы Лукчи бла къайры иерге да къоркъмагъан- дыла. Аны сабийлеге урушхан, насий- жат этген къылыгы болмагъанды. Ару сёз бла, кесини жашуу халы, алай сагъатларыны олголерге бла юйретгенди. Тёзюкюери, иш кёлю- локери, халаллыкълары бла аны устазы итингенди ала. Онекиси Худжестовланы Россей акаде- миясы бошатыгъанда, элпенден артыгы уа СССР-ни бла Россейи

Художникле союзуна алынгангъанды. **Дагъыда** Андрей Лукчи турист-краевед, кино эм сурат алдыруу кружокъланы ишлерин этгенди. Ары жюриенге жыйгъат матери- аллагъа кере, Къабарты-Малкъарны жаш жигитлерни юсюнден «Огненный цветок» деген китап чыкъгъанды.

Андрей Лукчи, сексен юч жыл жашап, дунисын 2008 жылда алашканды. Аруи жашагъанды. Он мингден артыкъ сабийни тарыхы- бызны, искусствону сюерге, анга къулыкъ этерге юйретгенди. Ала- ны къыратлы къалагъандан да чыгъан къагъатларын сагъап тургъанды. Ала уа: «Мени багъалы устазым!» - деп башлагъандыла аланы.

2011-жылда аны атын республи- каны Суратлау искусство- ланы музейине атагъандыла. Жыл сайн I-иньсада, Сабийлини къору- лауу ююнде, аны атын жюриетген музейде Шимал Кавказын жаш худ- жониклирини кёрюм эршимулери къурагъанды. Ол жарыкъ, халал аламы, бизни суратлау искусство- чыкъларын къыйлыны бюгюн бла да санаргъа болуулу? Бам, республикабызны атын айтдырган худжикчи жашланы бла къызланы жетишимлери бла.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Спорт Мухамматны жетишимлери

Алгъаракъланда Омск ша- харда тхэквондодан Россей чемпионаты бардырылгъанды. Анда бизни жерлибизи Хочулуны Шохайым уланы Мухамат, 75 килограммга дери ауурлукъ да биринчи жерге чыгып, чемпион деген ата тийлини болгъанды. Жашны бу бирин-

да, спортда да жетишимлери ючюн энци стипендиягъа тийишли кёргенерин бил- диргенди. Хочу улур чемпион ата жетишенине туксунму келечликери, жуукъла, тен- гелле, КъМКЪУ-ну усталары Текуланы Муса, Сабанчы- ланы Хаджи-Мурат, Башир Хубиев да къувангъанлары жашырмагъандыла.

чи жетишими тойюлдо. Ол, республиканы, СКФО-ну, Россей чемпионатларына сагу- улаларында да кёп кере алып, атын айтдыра тургъанды. Бийик окъуу юйюне директору Аслан Алажар, аны кезимге хурдун университетни электротехника факультетин бошатында. Бусугъа да магистратурада бийим алады.

Бусугъа да Мухамат Россей тхэквондодан жыйым- дыкъ командасына киреди. Спортну бу тюрлюссон ол аскерде къулыкъ этгендеги болгон тир кёшүшүп та- лагъанды. Бусугъа да жа- руулары а кесини энци амалы бла «Эльбрус» спортлагерде бардырады.

Люба АДИЛОВА. Суратны автор алыгъанды. **СУРАТДА:** Хочулуны Алми, Сабанчыны Хаджи-Мурат, Хочулуны Мухамат.

Ышандырган жаш тёлубюз

Бу конюнде Нальчикде 2008-2009 жылда туугъанлары араларында 36 к. ауурлукъа боксдан ачыкъ турнир баргъанды. Анда Хасанлыкъ жаш Поллояны Кууанч хорлагъанды. Тренери Хайрыкъланы Ибрагимди.

Нек дегенде, алачы жарашыруу амаллары элде техноколлары бирге бек кылаше- диде. Битиле экиси да хайыры затлары бла да бирге ушайдыла. Кийимледен эмда техника материалдан сора аладан сау- лугъгъа хайыры аш-азыкъла, мершинда хайрандылгъан мамук, косметика этерге болуулу. -Бизни къыралны техноколлары врачлагъа деп къорулагъаны энци юк кий- имле жарашыргъандыла. Ала алада сау- кюнню теремей ишлеп туралыкъыдыла. Жерлеринде тавмангъан саусулагъа да керекли затла этерге болуулу. Гетени неди кендирни къуларлардан элген техника керекле уа темирден эсе жонгил бо- лудыла, - деп олголе келтиредил Белолугов.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Гетен къурадан дагында котончи чыгъардыла. Ол мамукгъа ушгъан мате- риалды. Алачы экинчи да чыгъашдыра, мамукну тыш къыраладан азыракъ ташыруу болуулу. Котонини бу айны ачыр конюндеди Сиомленск областада ачылыкъ заводча чыгарып башларыкъ- дыла. -Ахыр отуз жылны ичинде бизни къыралда жонгидан эс бургулган лёвну жарашыруу завод ол болуулу, - дей- ди «Орус лён» компанияны башчысы Ко- нстантин Клюка. - Бу битимни бек кесибиз ёсдюргъан башлагъанды. Быйыл ол 4,5 мин гектарны алады».

УЛБЛАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

АКЦИЯ Аманлыкълардан къорууларыгъа чакъыргъандыла

КъМР-де МВД-ны экстре- мизмеге къажар арасыны келечликери башламчы- лыкълары бла Нальчикни 6-чы номерли школунда окъ- учуула бла «Кёрип болмау бла бизни жолубу башха-

ды» деген темагъа тобешуу болгъанды. Ол жаш тёлню экстремизмин, радикал би- ритилени ниетлерин аныгъ- лары, законсу саулангъан къауамлагъа жаш тёлню кы- шатышдыруу тохатары,

миллетле эм динле аралы келишумлюкню жаар мурад бла къурагъанды. Тобешуу ачыкъ ушакъ- ча бардырылгъанды. Поли- щиницалы школундагъа экс- тремизмини къужуруттуруу, право нызамны саклауучула аманлыкълыкъгъа къажар кылай мадарла топургъан- лыкны юсперден видео- рликке да кёргозттенди.

Окъуучула экстремиз- ге бла терроризмге къажар ишни праволу мурдоруну юсюнден да билдиргенди. Ахырында акциягъа къатыш- ханлагъа «Биз терроризмге къа- да экстремизмге къагъау» деген белгилери бла ёрге жанпа, байракъыкъла эм башха затла бергенди.

Хыйлачылагъа алдамтагъыз

55 жылдан тамата инсанла бла тобешедиле, алгъа аманлыкълыкъла хыйранган мадарланы юсперден айтхандыла, ала сакъ болуларын, танымгъан адамланы сёлверине ийан- мызларын, алгъа келерини юсперден шартланы, банк карталарыны тарихлерин айт- маларын тилегенди.

Право нызамны саклау- учула таматагъа хыйла- чыкъларны терлюлерин аныгълахан китапчыкъла да юлешгенди.

Сакылыкъ

КъМР-де тамата тёлгое Интернетде хыйлачылыкълары аныгълауу жаны бла «Солу сайып ишлеп, аламан бардырыла. Ол аманлыкъларны профилактикасыны келеринде къурапгъанды. Элбрус району полици-

Агропром

Россей Федерацияны Правительство- сугеттенд халы этен эмда къуом сокъгъан предпрятиеларга субсидия- ла берирге оюу этгенди. Бир талай регионда уа кендирни ёсдюрюуге да себепчи элгенди. Бу болмоде ишни халыны юсюнде «Аруматик» Фабри- къа газетни корреспонденти Алексей Луини хопарлагъды.

РОСГВАРДИЯ

Росгвардияны аскерчилери «Жа- шашуу сауугъала» деген донор акция- гъа къатышгъандыла. Управленины ОМОН отрядны 60-дан аслам келечки аны келеринде республика- ны медицина учреждениеларына 25 литр къан бергенди.

ОНГ тапдырыгъа хазырдыла

Росгвардияны аскерчилери «Жа- шашуу сауугъала» деген донор акция- гъа къатышгъандыла. Управленины ОМОН отрядны 60-дан аслам келечки аны келеринде республика- ны медицина учреждениеларына 25 литр къан бергенди.

АЛГЫННГЫ МАГНАНАСЫ

Эки жаш жыл мындан алгъа кендирини бла гетенден жарашырылган товарла Россей тюз шендого несте, неда гана алап магнанын туткандыла. Британияны тенгиз флотуу алап илземни токъсан процентин бизни къырал жыйып тургъан- ды. Совет Союзда колхозланы да кендир бек байлыкъдыра эди.

ФАЙДАЛЫГЪЫ БИИК БОЛУУКУДУ

Кендирни ёсдюрююне жангъанд кыл- гъа алгъыра керекликени юсюнде 2011 жылда айтып башлагъандыла. Ким десегиз а - Роснарконтроль! Аны генераллары оюм этелерине, селекционерле къурагъан жангы сорлатда наркотик чырда жокуду дегер болуулу. Аны уругун аслам себип башлаша, ол наркоманды союкюню индицлы кендирни да къурутуруулу.

Бир-бир регионлада гетени ёсдюрюрге нек болушуп башлагъандыла?

Кетменге. Ал жыллада бир башында аны 80-90 процентин бизни къыралда ёс- дюрююне зоеле, шендо ол жаланда беш процентиди. Анга кере былай битимлени жарашырган промшленносте да тозу- ргъанды. РФ-ни ЭЛ молк министрствосу- ну бирдикюне кере, 1990 жылда тийиш- заводланы саны юч жюздөн артыкъ бола эди, 2013 жылда уа - жаланда 78.

МАМУКУНУ ОРУНА

Гетен ёсдюрююне эмда жарашыруу кендир бла бирге айнаша тап болуулуду.

УЛБЛАШЛАНЫ Мурат

Нек дегенде, алачы жарашыруу амаллары элде техноколлары бирге бек кылаше- диде. Битиле экиси да хайыры затлары бла да бирге ушайдыла. Кийимледен эмда техника материалдан сора аладан сау- лугъгъа хайыры аш-азыкъла, мершинда хайрандылгъан мамук, косметика этерге болуулу. -Бизни къыралны техноколлары врачлагъа деп къорулагъаны энци юк кий- имле жарашыргъандыла. Ала алада сау- кюнню теремей ишлеп туралыкъыдыла. Жерлеринде тавмангъан саусулагъа да керекли затла этерге болуулу. Гетени неди кендирни къуларлардан элген техника керекле уа темирден эсе жонгил бо- лудыла, - деп олголе келтиредил Белолугов.

ПРИЁМ

Тилекеге тынгыларыкъдыла

КъМР-ни прокурору эмда республиканы башчысыда сабийлини эркинликери жаны бла уполномоченны, инсанлы тилекерине бла торыгууларын тынгалардыла. Понья былай 18 ноябрде Нурмагъа 6-чи номерли школ-интернати мекхандо кондоз 11 сагъатдан 13 сагъатка дери бардырылгъанды. Бу иш Сабийлини эркинликери къорулауу халыкъ аралы конюне жораланды.

РОСГВАРДИЯНЫ КЪМР-де Управ- ленияны пресс-службасы.

жаны бла битен тийишли мадарла топургъандыла. Саулукъ саклау учреждени- лагъа къан берирге деген тилекге аскерчиле ыраза болгъандыла. Адамны жашуун саклауларга онг бар эсе, биз аны болушугъа бор- чубуз, дейдиле аскерчиле.

РЕДАКЦИЯ АТОРАДА 400 ГЕТИН ГИЗИДИ

Редакция аторлада 400 гетин гизиди (машина бла жазылган 5-6 бет) кетипо алынды.

РЕДАКЦИЯ БАСМАНЫ

Гетелерини айтханды, бир гектар агъачкъа бер- гиштер кендирден 5-7 керге бек целлозола чыгъанды. Андан дагында топот эндене, кючюл порох жарашыргъа болуу- лунду. Кендирден этген затла кёбюсюнде агъачдан эмда темирден эсе къатыдыла, жонгиде Кендирликжонгидан къурдас- са, мингле бла ишчи жерле ачаргъа, милли-

УЧРЕДИТЕЛЧЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪВСТВОСУ

Баш редакторун орунбасары
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат

РЕДАКЦИЯ:
АТАЛЛАНЫ Жамал
(баш редактор)
Гекуланы Хуца
(баш редакторун орунбасары),
ТОКЪЛУШАНЫ Борис
(жууалы секретарь),
ТРАМЛАНЫ Зуура,
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
УЛБЛАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторун орунбасары - 42-43-01.
Баш редакторун орунбасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жууалы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонд. - 42-43-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Понитка эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Кулчулар - 42-66-76.
Социал ишче - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучулар бла байламалыкъла жюкюстелу эм жалыуулу - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызгъат жюриемилди. Кюл жазмагъа Россияны этишмей эм ала артка къырагъаларымызды.

Гетелер босмангъан материалда агъытгъан оюмла республиканы оюму бла кесимизге болуулууда. Алада айтгъанлар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнде законду тийишлекле материаланы авторлары кесирни жууулуудыла.

Редакция авторлардан 400 гетин гизиди (машина бла жазылган 5-6 бет) кетипо алынды.

Гетелер Басманы эм асламы информацияны эркинликери къорулауу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылдан 19 декабрде регистрацيا этгенди.

Регистрация номер - ПН № ТУ 07-00118, Индекс - 51532

Гетелер басмагъа «КъМР-Меня» ГКУ-ну компьютер служба хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну» типографиясына басмангъанды. Сураткерчи Фатима Сакинат, Инновационный форум, 5а

Гетелерини нисарине тапшыруу ючюн КъМР-ни портал сайтыны федеральнуй Управлениясы жууулууды. Телефонна: 76-01-21

Гетелерини роинишгъа сагъу ючюн КъМР-ни «Роскар» акадерию обществосу жууулууды. Телефон: 42-69-34

Газет ийналгъа юк кере чыгъанды - геурге, орта, шайбат конюнде.

Номерге графике кере 19.00 сагъатка кюл салындаы. 20.00 сагъатка кюл салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРЫЛГАЛА:

Кетенчиланы Зулифия - жууалы секретариаты орунбасары; Гелъяланы Валентина (1, 2-чи бетле), Бийчекуланы Жаннет (3, 4-чу бетле) - корреспондентла.

Тиражы 1248 экз. Заказ № 2250 Багъасы 10 сомду.

ИЗДАТЕЛЬНИ ЭМ РЕДАКЦИЯНЫ АДИРЕСИ:

Кетеничаны Зулифия - жууалы секретариаты орунбасары; Гелъяланы Валентина (1, 2-чи бетле), Бийчекуланы Жаннет (3, 4-чу бетле) - корреспондентла.

36000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти 5, электрон почта: elbor_50@mail.ru